

עת"א 8349/07/17 - עומר פיקרי מנצור נגד שירות בתי הסוהר, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 8349-07-17 מנצור(אסיר) נ' שירות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח' תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני עותרים נגד משיבים
כבוד השופטת עמיתה קלרה רג'ניאנו
עומר פיקרי מנצור (אסיר)
1. שירות בתי הסוהר
2. מדינת ישראל

החלטה

- לפני עתירה של האסיר להורות למשיב לאשר לו לצאת לחופשה של 24 שעות, מטעמים מיוחדים, לרגל חתונת אחיו שאמורה להתקיים ב-18.7.17 באולמי "אלפרייז" שבכפר גת' החל מהשעה 18:00.
 - העותר, הינו אסיר בטחוני, תושב ישראלי שהתגורר עובר למעצרו בכפר גת'. העותר הורשע בביהמ"ש המחוזי בעבירות של סיוע לרצח, סיוע לאיום במלחמה, סיוע לגרימת חבלה בכוונה מחמירה והסעה שלא כדין. העותר הסיע מחבל מתאבד לחדרה, שם פוצץ המחבל מטען חבלה בשוק הומה אדם. כתוצאה מכך, נהרגו 6 אזרחים ונפצעו 27 אזרחים.
 - העותר נדון ל-17 שנות מאסר והוא נושא מאסרו משנת 2005.
 - בגזר הדין ציין בית המשפט שהנאשם (העותר) לא היה שותף בתכנון הפיגוע, לא נטל חלק בהכנות ואף לא ידע כי הוא עומד לאסוף מחבלים בדרכם לבצע פיגוע. נכתב בגזר הדין כי הנאשם נקלע להסעה מבלי שידע מהי מטרת הנסיעה וזו נודעה לו רק במהלכה, כשהמחבלים המרצחים כבר היו במכוניתו. לפיכך, מידת מעורבותו של הנאשם, אף שיש לה משקל משמעותי בהוצאת הפיגוע לפועל, הינה פחותה מאלה החוברים יחדיו מראש לצורך תכנון הפיגוע והוצאתו אל הפועל.
- ביהמ"ש הוסיף, כי לא הוכח שהעותר פעל ממניעים אידיאולוגיים, והמאשימה לא הביאה כל ראיה לתמוך בטענתה בדבר "חשש ממש" למניעים אידיאולוגיים שהכניעו את העותר בביצוע מעשיו.

5. בשנת 2014 הוסר שיוכו הארגוני של העותר וכיום הוא מסווג כאסיר בטחוני ללא שיוך ארגוני. מאז חודש יוני 2015 העותר שוהה באגף הפלילי. אין חולק כי לא נתקבל בעניינו חמ"ן שלילי ולא נרשמו לחובתו אירועים חריגים.

6. העותר זוכה להטבות להן זכאים אסירים פליליים כמו שיחות טלפון ושילוב בטיפול בחינוך ובתעסוקה.

7. מחודש נובמבר 2015 העותר שוהה באגף 12 בכלא רימונים (אגף מתקדמים). בחודש אפריל סיים בהצלחה הליך טיפולי בנושא "עבריינות כללית". על פי חוות דעת של מנחת הקבוצה העותר נכח בכל המפגשים ועמד בכל המטלות הנדרשות. מביע רצינות בתהליך שעושה וניכר כי החלו הבנות לגבי התנהלותו השלילית. הומלץ על המשך טיפול.

8. ב-18.4.17 פנה העותר באמצעות ב"כ, למשיב בבקשה לאפשר לו לצאת לחופשה מיוחדת, בהתאם לפרק ח' לפקודת הנציבות 04.0400.00 הדן "בחופשות מטעמים מיוחדים". לבקשת המשיב, צרף העותר את כל המסמכים שנתבקש לצרף. העותר לא זכה למענה חרף תזכורות שנשלחו ושיחות טלפוניות של ב"כ העותר עם קצינת האסירים בנסיון לברר האם יש החלטה בבקשה. בנסיבות אלה, הוגשה העתירה ולראשונה נשמעה עמדתו של המשיב בכתב התשובה לעתירה נושא הדיון.

9. ב"כ העותר מפנה לסעיף 13 לפקודת אסירים בטחוניים המורה "אסיר בטחוני שהתקיימו לגביו התנאים המפורטים בסעיף 4ב. בפקודה זו, רשאי להגיש בקשה לצאת לחופשה מטעמים מיוחדים. בקשה כאמור תיבחן בהתאם להוראות פקודת נציבות 04.40.00 "חופשות אסירים".

התנאים המפורטים בסעיף 4ב.

1. מדובר באסיר שלא היה חבר בארגון עוין ולא סייע לארגון עוין עובר לביצוע העבירה, או באסיר שהיה חבר בארגון עוין, ריצה שליש מתקופת מאסרו או עשר שנים לפי המוקדם שביניהם, ושב"כ קבע לגביו, כי ניתק כל מגע ישיר או עקיף עם ארגון כאמור ועם חברי ארגון כאמור.

2. ניתנה חו"ד שב"כ כי לא נשקפת כתוצאה מכלי אתו שלא בנפרד ומאי הטלת מגבלות מיוחדות עליו, סכנה לפגיעה בבטחון המדינה. חו"ד כאמור לא תנתן אלא לגבי מי שנתקיים לגביו כל האמור בס"ק 1 לעיל.

10. נטען כי העותר עומד בתנאי סעיף 4ב. וסוג האירוע ביגנו הוא מבקש לצאת לחופשה (חתונת אחיו) כלול ברשימת הטעמים המיוחדים המנויים בסעיף ל"ח(ד) לפקודה, לפיכך יש לקבל את העתירה.

11. המשיב מתנגד לקבלת העתירה ומבסס התנגדותו על עמדת חטמ"ן ועמדת השב"כ. כעולה מכתב התשובה חטיבת המודיעין מאשרת כי העותר עומד בקריטריונים המנויים בסעיף 4ב. התנגדות חטמ"ן מתבססת על חומרת עבירותיו ועל כך שהעותר זכה לביקור אחים באפריל 2017 ובינואר 2017 ביקר אצלו אחיו שעתיד להתחתן. מטעמים הומניטריים הם מוכנים לשקול חלופה של מתן ביקור פתוח. עוד נאמר כי עניינו אינו שונה מעניינם של עותרים אחרים שלא אושרה להם חופשה במקרים דומים. שב"כ מתנגד לקבלת העתירה. כעולה מחוות הדעת בבסיס ההתנגדות העבירות החמורות שביצע העותר והמסוכנות העולה מהן. בנוסף נכתב כי אין בידי שב"כ כל אינדיקציה פוזיטיבית ממשית, לרבות הבעת חרטה אף לא במסגרת העתירה, כי העותר מכה על חטא ומצר עליהם. וללא שהתקבל מידע פוזיטיבי ממשי שיש בו כדי ללמד על הפחתה במסוכנותו, אין באפשרות שירות הבטחון הכללי לקבוע כי לא נשקפת סכנה לבטחון המדינה כתוצאה מהוצאת העותר לחופשה.

עוד נאמר, כי במהלך תקופת מאסרו של העותר התקבל בעניינו מידע שלילי.

דין והכרעה

12. על פי ההלכה הנוהגת, בקשה לחופשה מטעמים מיוחדים נבחנית לא על בסיס הקריטריונים הרגילים לחופשה רגילה. הנחת היסוד לחופשה מיוחדת היא העדר זכאות לחופשה רגילה. העותר כלוא משנת 2005 ואינו משולב בסבב חופשות. בחודש יוני האחרון, נדחתה עתירתו בנושא זה. לא מן הנמנע שאסיר שנדחתה בקשתו לסבב חופשות, מטעמים כבדי משקל יזכה לצאת לחופשה מיוחדת.

בעניינו אין חולק שהעותר עבר כברת דרך ארוכה מאז מאסרו. בשל התנהגותו החיובית שולב העותר באגף הפלילי וזכה להטבות של אסירים פליליים. מכאן ניתן ללמוד שרמת מסוכנותו אינה גבוהה ומרמת הסיכון הנמוכה הנשקפת ממנו אם יצא לחופשה. ההקלות בתנאי מאסרו מדברות בעד עצמן ומעידות כי גורמי הבטחון והמשיב מסכימים כי העותר עומד בתנאי סעיף 4ב. ואינם סבורים כי נשקפת מן העותר סכנה לבטחון המדינה.

התנגדות שב"כ מבוססת על חומרת העבירות ולהגדרתו של העותר כאסיר בטחוני. ההתנגדות אינה מבוססת על מידע שלילי שיש בכוחו לבסס את מסוכנותו. הטענה כי במהלך מאסרו התקבל מידע שלילי בדבר התנהגותו, היא טענה בעלמא כאשר על פי עמדת חטמ"ן אין בעניינו מידע שלילי מאז שילובו באגף הפלילי וללא אירועים חריגים. לא למותר לציין כי לא הוצג בעניינו מידע כלשהו. נטען בחוות דעת שב"כ שלא נמצא כל מידע פוזיטיבי ממשי שיש בו ללמד על הפחתה במסוכנותו. אין בחוות הדעת של שב"כ מידע אודות העותר אשר ניתן ללמוד ממנו על מסוכנותו מעבר לטענה המתייחסת לחומרת העבירות והמסוכנות העולה מהן.

חוות הדעת הינה כללית והרושם העולה ממנה הוא של התנגדות עקרונית למתן חופשות לאסירים ביטחוניים. חו"ד הינה כללית ולא די בה בנסיבותיו של העותר, כדי למנוע הוצאות של העותר לחופשה מיוחדת (ר' עע"א (ת"א) 09/1971 גברין מנאר נ' היועמ"ש). גם טיעוני ב"כ המשיב בביהמ"ש היו כלליים ביותר ולא משכנעים.

13. לבסוף ברע"ב 3556/15 פלוני נ' שב"ס, נקבע כי מתן חופשה מיוחדת בנסיבות בהן האסיר אינו משולב בסבב החופשות, יש בה כדי לעודד את המשך התהליך הטיפולי השיקומי.

14. סיכומו של דבר, על פי מכלול הנתונים שבאו בפני, אני סבורה שלא נשקלו כל השיקולים הרלוונטיים בטרם ניתנה ההחלטה שלא לאשר לעותר לצאת לחופשה מיוחדת. לטעמי, לא נשקל ההליך הטיפולי שעובר העותר, התנהלותו החיובית בין כותלי הכלא, השינוי שעשה העותר והצורך לעודד את העותר להמשיך בתהליך הטיפולי.

15. לאור האמור לעיל, אני מקבלת את העתירה ומורה לאפשר לעותר לצאת לחופשה מיוחדת על מנת להשתתף ב-18.7.17 בחתונת אחיו באולמי "אלפירוז" בכפר ג'ת מהשעה 17:00 עד 24:00 בתנאים שיקבעו בהתאם לנוהלי שב"ס.

16.

17. לבסוף, לא אצא ידי חובתי אם לא אתייחס לטענת ב"כ העותר כי הבקשה לשב"ס נשלחה כבר ביום 18.4.17 (כ-3 חודשים לפני האירוע), ולא זכתה למענה עד להגשת העתירה, חרף תזכורות שנשלחו ושיחות טלפוניות שקיימה עם קצינת האסירים.

אין ספק שהרשות לא פעלה על פי הכלל המחייב אותה לפעול "במהירות ראויה" ובמועדים הקבועים בפקודה. התנהלותה מלמדת על סחבת בטיפול בבקשות כאלה. הטענה חוזרת על עצמה, לעיתים קרובות מאוד, וחרף החלטות בית המשפט שניתנו בנושא, הטענות חוזרות על עצמן. מקום שהעותר פנה למשיב לפני כמעט 3 חודשים, אי קבלת החלטה עד להגשת העתירה עומדת בניגוד גמור לכללי מנהל תקין.

ההחלטה תועבר למפקד כלא רימונים לידיעתו, ולכל טיפול שימצא לנכון.

ההחלטה תישלח לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ט תמוז תשע"ז, 13 יולי 2017, בהעדר הצדדים.